

Jaarverslag Christelijk Gymnasium Sorghvliet 2013/2014

Met dit jaarverslag leggen we verantwoording af voor ons onderwijs tijdens de cursus 2013/14. Onvermijdelijk gaat het in dit verslag voornamelijk om meetbare resultaten: bevordering, doorstroom en eindexamen. Natuurlijk gaat het in het onderwijs om meer dan deze meetbare grootheden: vorming, algemene ontwikkeling, vaardigheden, welzijn, zorg, begeleiding, veiligheid zijn minstens zo belangrijk. Een gelukkige jeugd, een fijne schooltijd, een goede voorbereiding op de vervolgstudie ook op niet-cognitief gebied: van onschatbare waarde. Maar moeilijk in harde getallen te vatten.

Wel is het zo dat goede onderwijsresultaten slechts behaald kunnen worden in een omgeving waarin onze leerlingen zich veilig en uitgedaagd voelen. Wat dat betreft geven ook de harde getallen wel degelijk een indicatie van het schoolklimaat en het welzijn van onze leerlingen.

Leerlingaantal

Het aantal leerlingen is de laatste vier jaar min of meer stabiel gebleven rond 725. Net zoals de jaren daarvoor het leerlingaantal schommelde rond 660. Het is uitdrukkelijk niet onze wens om nog verder te groeien. Maar we kunnen natuurlijk ook niet geheel om de marktwerking heen.

Op dit moment zijn de gymnasia, en ook Sorghvliet, erg populair. Men ziet de gymnasia bij uitstek als scholen waar leerlingen met veel talenten tot hun recht komen, waar leerlingen die dat willen uitgedaagd worden met extra programma's en mogelijkheden en waar tegelijkertijd de degelijkheid van het onderwijs behouden blijft. Het ligt dus in de verwachting dat de opwaartse druk nog wel even blijft.

We hebben op Sorghvliet afgesproken dat we nooit meer dan 5 brugklassen formeren. Als we iedere jaarlaag met 140 tot 150 leerlingen beginnen dan komt de totale schoolpopulatie uit rond de 750. Dat is dan meteen het maximale aantal leerlingen dat Sorghvliet kan bevolken.

Aantal leerlingen Sorghvliet

2010/11	660
2011/12	732
2012/13	713
2013/14	728
2014/15	731

Bevordering en doorstroom

Hieronder volgt een overzicht in percentages van het aantal leerlingen dat in de cursus 2013/14 bevorderd werd en doorstroomde naar het volgende leerjaar op Sorghvliet. Het aantal bevorderde leerlingen ligt meestal wat hoger: er zijn ook leerlingen die bevorderd vertrekken naar een andere school. We vergelijken dit resultaat met de resultaten van de cursus 2012/13 op Sorghvliet, de gemiddelde resultaten van de 42 zelfstandige gymnasia in ons land tijdens de cursus 2013/14 en de resultaten van alle VWO-scholen en afdelingen (dus inclusief athenea) tijdens dezelfde cursus.

doorstroompercentages

	Sorghvliet 2013	Sorghvliet 2014	Zelfst. Gymnasia 2014	Landelijk VWO 2014
Klas 1	95%	93%	91%	89%
Klas 2	89%	91%	87%	88%
Klas 3	97%	95%	90%	83%
Klas 4	94%	88%	91%	85%
Klas 5	94%	96%	90%	88%
Klas 6	94%	92%	92%	89%
totaal	93%	93%	90%	87%

Het rendement van Sorghvliet is de afgelopen jaren opvallend stabiel: een indicatie dat leerlingenzorg sterk verankerd is in de schoolstructuur. Ook dit jaar behoren we qua rendement weer tot de beste gymnasia van ons land. Opvallend is het grote verschil met de landelijke vwo cijfers. Hoeveel het uiteindelijk uitmaakt laat de volgende tabel zien. Stel we gaan ervan uit dat we beginnen met 100 brugklassers (en we vergeten de zittenblijvers even). Dan is het verloop aldus:

Doorstroom bij 100 leerlingen

	sorghvliet	zelfst. gymnasia	vwo landelijk
Klas 1	100	100	100
Klas 2	93	91	89
Klas 3	85	79	78
Klas 4	81	71	65
Klas 5	71	65	48
Klas 6	68	59	43
geslaagd	63	54	38

De verschillen zijn groot! Er wordt wel gezegd dat je bij een keuze voor een zelfstandig gymnasium een groot risico loopt: als je het niet redt, is verandering van school onvermijdelijk. Bovenstaande gegevens laten in ieder geval zien dat het risico om voortijdig af te vallen op een scholengemeenschap aanzienlijk groter is dan op Sorghvliet.

Profielkeuze

In de bovenbouw kiest iedere leerling een profiel: Cultuur en Maatschappij (C&M), Economie en Maatschappij (E&M), Natuur en Gezondheid (N&G) of Natuur en Techniek (N&T).

Combinaties van profielen zijn mogelijk.

Het blijkt dat de keuzes op Sorghvliet heel weinig afwijken van het landelijk beeld:

Profielkeuze klas 4 t/m 6

	sorghvliet	gymnasia	vwo landelijk
C&M	12%	14%	12%
E&M	22%	23%	30%
N&G	26%	22%	24%
N&T	40%	41%	35%

Het alpha-profiel C&M wordt betrekkelijk weinig gekozen en meer dan de helft van de leerlingen kiest een bèta-profiel, op Sorghvliet en landelijk. Dit is al jaren het geval: alle pogingen om het percentage alfa's te vergroten hebben weinig effect gesorteerd. Het is ook wel begrijpelijk: leerlingen moeten hun profiel kiezen in klas 3, wanneer ze vaak nog geen idee hebben van wat ze later willen gaan studeren, en met een bèta-pakket beschik je over een toelatingskwalificatie voor zo goed als alle studierichtingen. Maar het blijft schrijnend om jaarlijks leerlingen in klas 5 en 6 te zien worstelen met bètavakken, die hen niet liggen, om vervolgens na het moeizaam behaalde diploma een studie te kiezen waarvoor een alpha of gamma profiel een meer passende vooropleiding zou zijn geweest.

In het kader van ons participeren in het Platform Bèta Techniek, stimuleren wij meisjes met talenten in die richting om voor een bèta-profiel te kiezen. Wat dat betreft is de volgende tabel interessant.

Profielkeuze meisjes klas 4 t/m 6

	sorghvliet	gymnasia	vwo landelijk
C&M	15%	19%	17%
E&M	27%	21%	27%
N&G	32%	26%	29%
N&T	26%	33%	26%

Het blijkt dat op Sorghvliet meisjes wat minder vaak voor het N&T profiel kiezen dan de jongens en wat meer opteren voor het wat lichtere bèta-programma van het N&G profiel. Maar echt grote verschillen zijn er niet. Ook landelijk gezien ontlopen de percentages elkaar niet veel. Geconcludeerd kan worden dat meer dan 50% van de meisjes een bèta-pakket kiest. Het is dan ook de vraag of het nog wel nodig is de bèta-keuze van meisjes te stimuleren. Maar het kan natuurlijk ook zijn dat dit keuzepatroon wordt veroorzaakt door het grote succes van dit stimuleringsbeleid.

Eindexamen

Aan het einde van de cursus 2013/14 mochten we het diploma overhandigen aan 103 geslaagden. Met een slagingspercentage van 92% was het uiteindelijke resultaat acceptabel. Maar het gemiddelde cijfer van 6,6 over alle vakken van het centraal schriftelijk (landelijk vwo 6,4) is toch wel wat mager. Een plaats rond het gemiddelde van de gymnasia (6,7) is niet echt op ons gebruikelijke niveau.

Oorzaken hebben we natuurlijk proberen te vinden. Deels komt het door de werkhouding van sommige leerlingen van deze jaarlaag: een aantal goede, getalenteerde leerlingen waren er op uit om met een minimale inspanning hun diploma te halen en baseerden hun zelfvertrouwen op resultaten in het verleden behaald: bijna iedereen slaagt bij ons toch wel. En het moet gezegd dat veel van deze energiezuinige leerlingen uiteindelijk toch nog geslaagd zijn. Maar ze hadden natuurlijk veel beter gekund. Bij hen zijn we er blijkbaar niet in geslaagd om ze echt aan het werk te krijgen. Daarnaast waren er veel leerlingen in deze jaarlaag die met hard werken hun gymnasiumdiploma hebben behaald: geen hoogvliegers, maar de meesten deden een degelijk examen en kregen loon naar werken. Maar de groep goede leerlingen die er echt voor gaan was in deze jaarlaag om onduidelijke redenen ondervertegenwoordigd. En dat zie je meteen aan de gemiddelden. En zo kom je uit bij het behaalde resultaat: een zeer acceptabel slagingspercentage, maar gemiddelden die voor ons doen aan de lage kant zijn.

Eindexamen 2014

In onderstaande tabel staan de gegevens.

vak	aantal	SE sorghvliet	CE sorghvliet	CE gymnasia	CE vwo landelijk
ak	58	7,0	6,4	6,4	6,2
bi	37	6,6	6,6	6,5	6,2
du	36	7,0	6,7	6,6	6,1
ec	54	6,5	6,6	6,6	6,3
en	110	7,3	7,2	7,1	6,8
fi	40	7,1	6,5	6,9	6,6
fa	29	7,3	7,3	6,8	6,1
gs	62	6,6	6,5	6,3	6,2
gr	32	6,8	5,8	6,4	6,5
kunst	12	7,1	7,1	6,3	6,2
la	82	6,6	6,1	6,3	6,4
m&o	15	6,6	5,8	6,5	6,4
na	60	7,3	6,4	6,7	6,4
ne	110	7,1	6,7	6,7	6,5
sk	56	6,6	7,3	7,2	6,8
wiA	51	6,6	6,4	6,7	6,6
wiB	54	6,8	6,4	6,9	6,7
gem	110	6,9	6,6	6,7	6,4

Toelichting:

Kolom 2 "aantal": aantal kandidaten dat in dat vak eindexamen deed

Kolom 3 "SE Sorghvliet": de gemiddelde scores behaald bij het School Examen (SE) op Sorghvliet

Kolom 4 "CE Sorghvliet": de gemiddelde scores behaald bij het Centraal Examen (CE) op Sorghvliet

Kolom 5 "CE gymnasia": de gemiddelde scores van het CE op alle zelfstandige gymnasia

Kolom 6 "CE vwo landelijk": de gemiddelde scores van het CE op alle scholen in Nederland met een vwo-afdeling (dus van een scholengemeenschap met alleen atheneum tot en met de zelfstandige gymnasia)

De inspectie vindt het verschil in de gemiddelde resultaten op het SE en het CE een belangrijk gegeven. Want het is natuurlijk altijd mogelijk dat scholen hun resultaten kunstmatig verbeteren door te hoge cijfers voor hun schoolexamen. Vuistregel van de inspectie: als het schoolexamen gemiddeld 0,5 punten of meer hoger is dan het CE, dan is er sprake van een te grote afwijking. Met een afwijking van 0,3 punten zitten we dus ruim binnen de marge.

Het is inmiddels een bekend verschijnsel, maar het verschil tussen de zelfstandige gymnasia en de scholengemeenschappen met een VWO-afdeling blijft opvallen, zeker als je bedenkt dat de gymnasia ook meetellen bij die landelijke gemiddelden, welke zij dus ophogen. Niet voor niets komen de zelfstandige gymnasia bij objectieve onderzoeken bijna altijd als beste scholen van hun regio naar voren.

Het verschil is vooral opvallend bij de moderne vreemde talen: een verschil van 0,5 of meer is echt heel veel. En dan te bedenken dat veel scholengemeenschappen met tweetalig onderwijs proberen hun resultaten bij het talenonderwijs te verbeteren. Het blijkt dan toch dat de steun die de leerlingen op een gymnasium van hun klassieke talen ondervinden meer invloed heeft dan allerlei experimenten met tweetalig of geïntensiveerd onderwijs.

Rendement en eindexamen, de twee aspecten waarop een min of meer objectieve vergelijking tussen scholen mogelijk is. Op het gebied van rendement blijven we op ons bekende niveau en behoren we tot de beste scholen van ons land. Het eindexamenresultaat viel wat tegen. Dat gaan we dit jaar weer beter doen.

Maar veel belangrijker dan al deze cijfertjes is natuurlijk dat we de leerlingen meer bieden dan het basisprogramma, dat leerlingen zich ook op vele terreinen buiten de lessen kunnen manifesteren, dat leerlingen zich op school thuis voelen, dat toneel, zang, debat, MUN's voor alle leerlingen openstaan, dat er veel excursies en studiereizen worden georganiseerd, dat we onze leerlingen goede zorg en ondersteuning bieden, dat we veel uitnemende, bevlogen docenten hebben, dat er allerlei mogelijkheden zijn voor zeer begaafde leerlingen om extra vakken of programma's te volgen, en nog veel meer. Al deze aspecten maken van een school pas een echt goede school. Ook al kan het altijd nog veel beter, we kunnen al met al met tevredenheid terugkijken op de cursus 2013/14.

H. Rookmaaker